

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2013 No. 2506

Rheoliadau Atal Llygredd Nitradau (Cymru) 2013

RHAN 4

Y gofynion ar gyfer cnydau

Cynllunio'r modd y taenir gwrtaith nitrogen

14.—(1) Rhaid i feddiannydd daliad sy'n bwriadu taenu gwrtaith nitrogen—

- (a) cyfrifo faint o nitrogen yn y pridd sy'n debyg o fod ar gael i'r cnwd ei amsugno yn ystod y tymor tyfu (“y cyflenwad nitrogen yn y pridd”);
- (b) cyfrifo'r maint optimwm o nitrogen y dylid ei daenu ar y cnwd, gan gymryd i ystyriaeth y maint o nitrogen sydd ar gael o'r cyflenwad nitrogen yn y pridd; ac
- (c) llunio cynllun ar gyfer taenu gwrtaith nitrogen ar gyfer y tymor tyfu hwnnw.

(2) Yn achos unrhyw gnwd nad yw'n laswelltir parhaol, rhaid i'r meddiannydd wneud hyn cyn taenu unrhyw wrtaith nitrogen am y tro cyntaf er mwyn gwrteithio cnwd sydd wedi'i blannu neu y bwriedir ei blannu.

(3) Yn achos glaswelltir parhaol, rhaid i'r meddiannydd wneud hyn bob blwyddyn sy'n dechrau ar 1 Ionawr cyn taenu gwrtaith nitrogen am y tro cyntaf.

(4) Rhaid i'r cynllun fod ar ffurf barhaol.

(5) Rhaid i'r cynllun gofnodi—

- (a) cyfeirnod neu enw'r cae perthnasol;
- (b) y rhan o'r cae a blannwyd neu y bwriedir ei phlannu; ac
- (c) y math o gnwd.

(6) Yn achos y rhan a blannwyd neu y bwriedir ei phlannu, rhaid i'r cynllun gofnodi—

- (a) y math o bridd;
- (b) y cnwd blaenorol (ac os porfa oedd y cnwd blaenorol, a reolid y borfa drwy'i thorri ynteu'i phori);
- (c) y cyflenwad nitrogen yn y pridd wedi'i gyfrifo'n unol â pharagraff (1) a'r dull a ddefnyddiwyd i gyrraedd y ffigur hwn;
- (d) y mis y rhagwelir y caiff y cnwd ei blannu;
- (e) maint y cynnyrch a ddisgwyllir (os yw'n gnwd â'r); ac
- (f) y maint optimwm o nitrogen y dylid ei daenu ar y cnwd, gan gymryd i ystyriaeth y maint o nitrogen sydd ar gael o'r cyflenwad nitrogen yn y pridd.

Yr wybodaeth ychwanegol sydd i'w chofnodi yn ystod y flwyddyn

15.—(1) Cyn taenu tail organig, rhaid i'r meddiannydd, ar bob achlysur, gyfrifo maint y nitrogen o'r tail hwnnw sy'n debygol o fod ar gael i'r cnwd ei amsugno yn y tymor tyfu y'i taenir ynddo.

- (2) Rhaid i'r meddiannydd, cyn taenu, gofnodi—
- (a) y rhan y taenir y tail organig arni;
 - (b) y maint o dail organig sydd i'w daenu;
 - (c) y dyddiad arfaethedig ar gyfer taenu (y mis);
 - (d) y math o dail organig;
 - (e) cyfanswm y nitrogen sydd ynddo; ac
 - (f) cyfanswm y nitrogen sy'n debygol o fod ar gael, o'r tail organig y bwriedir ei daenu, i'r cnwd ei amsugno yn y tymor tyfu y'i taenir ynddo.
- (3) Cyn taenu gwrtaith nitrogen, rhaid i'r meddiannydd gofnodi—
- (a) y maint sydd ei angen; a
 - (b) y dyddiad arfaethedig ar gyfer taenu (y mis).

Cyfanswm y nitrogen sydd i'w daenu ar ddaliad

16.—(1) Hyd at 31 Rhagfyr 2013, ni waeth beth fo'r ffigur yn y cynllun, rhaid i feddiannydd sicrhau na fydd cyfanswm—

- (a) y nitrogen o wrtaith nitrogen a weithgynhyrchwyd, a
- (b) y nitrogen sydd ar gael i'r cnwd ei amsugno o dail da byw yn y tymor tyfu y'i taenir ynddo, a gyfrifir yn unol â rheoliad 17,

yn fwy yn ystod unrhyw gyfnod o ddeuddeng mis na'r terfynau a bennir yn rheoliad 18.

(2) Ar neu ar ôl 1 Ionawr 2014, ni waeth beth fo'r ffigur yn y cynllun, rhaid i feddiannydd sicrhau na fydd cyfanswm—

- (a) y nitrogen o wrtaith nitrogen a weithgynhyrchwyd, a
- (b) y nitrogen sydd ar gael i'r cnwd ei amsugno o dail organig yn y tymor tyfu y'i taenir ynddo, a gyfrifir yn unol â rheoliad 17,

yn fwy yn ystod unrhyw gyfnod o ddeuddeng mis na'r terfynau a bennir yn rheoliad 18.

Cyfrifo maint y nitrogen sydd ar gael i'r cnwd ei amsugno o dail da byw

17.—(1) Rhaid i'r meddiannydd benderfynu cyfanswm y nitrogen mewn tail da byw, at ddibenion rheoliad 16, drwy—

- (a) defnyddio'r tabl yn Rhan 1 o Atodlen 3; neu
- (b) samplu a dadansoddi yn unol â Rhan 2 o Atodlen 3.

(2) Unwaith y bydd cyfanswm y nitrogen mewn tail da byw wedi ei benderfynu, rhagdybir y canrannau canlynol er mwyn penderfynu maint y nitrogen yn y tail da byw sydd ar gael i'r cnwd ei amsugno yn y tymor tyfu y'i taenir ynddo;

Y ganran sydd ar gael

<i>Math o dail da byw</i>	<i>Maint y nitrogen sydd ar gael i'r cnwd ei amsugno yn y tymor taenu y'i taenir ynddo</i>	
	<i>Hyd at 31 Rhagfyr 2013</i>	<i>O 1 Ionawr 2014</i>
Slyri gwartheg	35%	40%
Slyri moch	45%	50%

Math o dail da byw	Maint y nitrogen sydd ar gael i'r cnwd ei amsugno yn y tymor taenu y'i taenir ynddo	
	Hyd at 31 Rhagfyr 2013	O 1 Ionawr 2014
Tail dofednod	30%	30%
Tail da byw eraill	10%	10%

(3) Mewn perthynas â phob tail organig arall, rhaid i'r meddiannydd benderfynu cyfanswm y nitrogen sydd ar gael i'r cnwd ei amsugno yn y tymor tyfu y'i taenir ynddo, at ddibenion rheoliad 16—

- drwy gyfeirio at ddadansoddiadau technegol a ddarperir gan y cyflenwr;
- i'r graddau nad oes gwybodaeth o'r fath ar gael, drwy gyfeirio at y gwerthoedd a roddir yn y Llawlyfr Gwrteithiau (RB 209) (8^{fed} Argraffiad)(1) (ynddo, cyfeirir atynt fel “nitrogen available to the next crop”); neu
- drwy samplu a dadansoddi yn unol â Rhan 2 o Atodlen 3.

Terfynau nitrogen uchaf fesul cnwd

18.—(1) Cyfanswm y nitrogen y caniateir ei daenu ar unrhyw gnwd a restrir yn y golofn gyntaf isod yw'r ffigur a roddir yn yr ail golofn isod, wedi ei addasu yn unol â'r nodiadau i'r tabl hwnnw, ac wedi ei luosi gyda chyfanswm yr arwynebedd, mewn hectarau, o'r cnwd hwnnw a heuwyd ar y daliad.

Meintiau uchaf o nitrogen

Cnwd	Maint y nitrogen a ganiateir (kg) ^(a)	Cynnyrch safonol (tunnell/ha)
Betys coch	350	dd/g
Betys siwgr	120	dd/g
Blodfresych	350	dd/g
Bresych	350	dd/g
Calabrese	350	dd/g
Cennin	350	dd/g
Corffa	250	dd/g

- Caniateir 80 kg yr hectar yn ychwanegol ar gyfer pob cnwd a dyfir mewn caeau os dodwyd gwellt neu slwtsh papur ar y cnwd presennol neu'r cnwd blaenorol.
- Caniateir 20 kg yr hectar yn ychwanegol ar gaeau sydd â phridd tenau (ac eithrio priddoedd tenau sy'n gorwedd ar dywodfaen).
- Caniateir 20 kg yr hectar yn ychwanegol am bob tunnell y mae'r cynnyrch disgwylidig yn uwch na'r cynnyrch safonol.
- Caniateir 40 kg yr hectar yn ychwanegol ar gyfer rhywogaethau o wenith melino.
- Mae hyn yn cynnwys unrhyw nitrogen a ddodir fel esemptiad o'r cyfnod gwaharddedig ar gyfer gwrtaith nitrogen a weithgynhyrchir. Ceir cynyddu'r maint a ganiateir o 30 kg yr hectar am bob hanner tunnell y mae'r cynnyrch disgwylidig yn uwch na'r cynnyrch safonol.
- Caniateir 40 kg yr hectar yn ychwanegol ar gyfer porfa a dorrrir deirgwaith, o leiaf, bob blwyddyn.

(1) Cyhoeddir The Fertiliser Manual (RB209), 8^{fed} argraffiad, gan TSO, Mehefin 2010, ISBN 978-0-11-243286-9.

<i>Cnwd</i>	<i>Maint y nitrogen a ganiateir (kg)^(a)</i>	<i>Cynnyrch safonol (tunnell/ha)</i>
Courgettes	250	dd/g
Ffa dringo	250	dd/g
Ffa maes	0	dd/g
Gwenith a heuir yn y gwanwyn	180 ^{(c)(d)}	7.0
Gwenith a heuir yn yr hydref neu'r gaeaf cynnar	220 ^{(b)(c)(d)}	8.0
Haidd y gaeaf	180 ^{(b)(c)}	6.5
Haidd y gwanwyn	150 ^(c)	5.5
India-corn	250	dd/g
Indrawn porthi	150	dd/g
Letys	250	dd/g
Maip	250	dd/g
Merllys	150	dd/g
Moron	150	dd/g
Pannas	250	dd/g
Porfa	300 ^(f)	dd/g
Pys	0	dd/g
Radis	150	dd/g
Rêp had olew y gaeaf	250 ^(e)	3.5
Seleri	250	dd/g
Swêds	150	dd/g
Tatws	270	dd/g
Winwns	250	dd/g
Ysgewyll Brwsel	350	dd/g

(a) Caniateir 80 kg yr hectar yn ychwanegol ar gyfer pob cnwd a dyfir mewn caeau os dodwyd gwellt neu slwtsh papur ar y cnwd presennol neu'r cnwd blaenorol.

(b) Caniateir 20 kg yr hectar yn ychwanegol ar gaeau sydd â phridd tenau (ac eithrio priddoedd tenau sy'n gorwedd ar dywodfaen).

(c) Caniateir 20 kg yr hectar yn ychwanegol am bob tunnell y mae'r cynnyrch disgwylidig yn uwch na'r cynnyrch safonol.

(d) Caniateir 40 kg yr hectar yn ychwanegol ar gyfer rhywogaethau o wenith melino.

(e) Mae hyn yn cynnwys unrhyw nitrogen a ddodir fel esemptiad o'r cyfnod gwaharddedig ar gyfer gwrtaith nitrogen a weithgynhyrchir. Ceir cynyddu'r maint a ganiateir o 30 kg yr hectar am bob hanner tunnell y mae'r cynnyrch disgwylidig yn uwch na'r cynnyrch safonol.

(f) Caniateir 40 kg yr hectar yn ychwanegol ar gyfer porfa a dorrr deirgwaith, o leiaf, bob blwyddyn.